

accountant; relevant external experts in the use of the software product (which it is planned to implement for automation of accounting).

Implementation of automated information systems, of course, has its costs, primarily financial. But, ultimately, will make it possible to reduce business expenses of the enterprise, which can reduce the selling price, to increase the turnover of the range, quality and ultimately lead the company in the number of stable, confident subjects of the market.

According to research of the current state of automation at the enterprises of trade, we have established that despite the significant positive effect of automation of accounting operations (decrease of time spent on the process of documentation, minimizing the number of errors in accounting and others), a significant proportion automates only some areas of accounting, there are also economic objects, perform all accounting operations manual; the most used information technologies, which are used, there is a mini-accounting and integrated accounting system, which, despite the simple interface, have very limited functionality and does not provide the effective organization of accounting in terms of automation.

To improve the efficiency of automation of the accounting process is best suited:

1) using of the corporate information systems, wide software diversity which allows the management of retail enterprises to make the optimal choice of the software product (ratio: price, functionality, reliability, usability and other);

2) using only licenses that were widely tested and are in demand on the market of information technologies;

3) conducting required prior learning the basics of software products, is introduced;

4) implementation specification of requirements and suggestions on automation of accounting works.

This approach will allow achieving the expected effect of automation of the accounting process at the enterprises of trade and ensuring their efficient organization, the correct operation of the software and no problems with computer literacy of the staff of accounting services.

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

*Бартош О.М., старший викладач,
Черкаський навчально-науковий
ДВНЗ Університет банківської справи*

Враховуючи постійне розширення банківських операцій, а також динамічні зміни в міжнародних стандартах вимагають вдосконалення методології бухгалтерського обліку в банках.

Обов'язковим до застосування з 1 січня 2018 року є МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», який визначає принципи фінансової звітності щодо фінансових активів і фінансових зобов'язань, що забезпечать надання користувачам фінансової звітності доречної та корисної інформації, необхідної для

виконання ними оцінки сум, строків і невизначеності майбутніх грошових потоків суб'єкта господарювання.

Зміни в МСФЗ 9 стосуються чотирьох ключових елементів для банків:

- нова класифікація фінансових активів;
- новий принцип оцінки кредитних ризиків;
- нова модель загальних принципів хеджування;
- уточнення розкриття у фінансовій звітності.

Фінансовий актив – це боргові інструменти, які можуть обліковуватися в балансі:

- за амортизованою собівартістю;
- за справедливою вартістю з визнанням переоцінки через прибутки/збитки;
- за справедливою вартістю з визнанням в іншому сукупному доході.

Така класифікація передбачена п. 4.1. – 4.5. МСФЗ 9 [1], який застосовується до активів, які відповідають одночасно двом умовам: вони утримуються як задля одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і вони генерують у певні дати грошові потоки, котрі є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Впровадження нової класифікації вимагає розуміння бізнес – моделі управління фінансовими активами на рівні банку та аналізу економічної суті грошових потоків, обумовлених договором/умовами випуску. Основна новація МСФЗ 9 – перехід до принципу визначення обсягу резервів відповідно до концепції очікуваних збитків. Тому відбудуться зміни в обсягах окремих статей фінансової звітності (переоцінка, проценти, резерви тощо).

З метою вдосконалення нормативно - правових актів, які встановлюють порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку банків України, Національним банком затверджено новий план рахунків [2], де внесено зміни в схему побудови групи рахунків за фінансовими активами. В групах рахунків передбачені балансові рахунки для обліку:

- основної суми боргу;
- неамортизованого дисконту/премії;
- нарахованих відсотків (в тому числі прострочених);
- рахунок для обліку резервів під очікувані кредитні збитки;
- рахунок для обліку переоцінки.

А також затверджено інструкцію з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України [3], що дає детальний опис основних операцій та супроводжується конкретними прикладами для кращого розуміння нових підходів, які запроваджуються.

Література.

1. МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/929_016

2. План рахунків бухгалтерського обліку банків України, затверджений постановою Правління НБУ від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами)

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/document/download?docId=55228582>

3. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України, затверджена постановою Правління НБУ від 21.02.2018 № 14) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/v0014500-18/page>

РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

***Білик В.Ю., Васильєв М.О., студенти*,
Черкаський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»***

На сучасному етапі розвитку фінансово-кредитних відносин посилюється роль внутрішнього аудиту, який представляє собою організовану та регламентовану внутрішніми документами систему контролю за додержанням встановленого порядку здійснення бухгалтерського обліку і надійності функціонування системи внутрішнього контролю, що діє в інтересах банку.

Згідно Постанови Національного банку України «Про організацію внутрішнього аудиту в банках України», внутрішній аудит – це незалежна, об'єктивна діяльність з надання впевненості і консультаційних послуг щодо оцінки систем та процесів банку, що має приносити йому користь та полягає у проведенні перевірок таких елементів:

- системи внутрішнього контролю фінансової установи;
- фінансової та господарської інформації;
- економічності та продуктивності фінансової установи;
- дотримання банківськими установами законів, нормативних актів та інших зовнішніх вимог [4].

Як слушно визначили українські вчені Т.О. Каменська, О.Ю. Редько об'єктивних підстав для припущення про можливість заміни всієї системи внутрішнього контролю внутрішнім аудитом немає. Дане твердження підтверджується тим, що:

- по-перше, внутрішній аудит є частиною системи внутрішнього контролю у межах корпорації зі складною організаційною структурою управління, яку очолює рада директорів або спостережна рада і загальні збори акціонерів;

- по-друге, внутрішній контроль, який здійснюється основними підрозділами генеральної дирекції, є одним із об'єктів внутрішнього аудиту [1].

---

* Науковий керівник – Чепелюк Г.М. к.е.н., доцент